

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний авіаційний університет
 Факультет лінгвістики та соціальних комунікацій
 Кафедра авіаційної психології

УЗГОДЖЕНО

Декан

_____ Н. Ладогубець
 «__» _____ 2021 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з навчальної роботи

_____ А. Полухін
 «__» _____ 2021 р.

Система менеджменту якості
РОБОЧА ПРОГРАМА
 навчальної дисципліни
«Диференційна психологія»

Освітньо-професійні програми: «Психологія», «Практична психологія», «Психологія бізнесу»

Галузь знань: 05 «Соціальні та поведінкові науки»

Спеціальність: 053 «Психологія»

Форма навчання	Сем.	Усього (год. / кредитів ECTS)	ЛКЦ	ПР.3	Л.3	СРС	ДЗ / РГР / К.р	КР / КП	Форма сем. контролю
Денна	4	165 / 5,5	38	38	–	89	1ДЗ – 4 с.	-	Екзамен 4 с.
Заочна	4, 5	165 / 5,5	10	8	-	147	1К.р.–5 с.	-	Екзамен 5 с.

Індекс: НБ-8-053-1/21-2.1.10

Індекс: НБ-8-053-2/21-2.1.10

Індекс: НБ-8-053-3/21-2.1.10

Індекс НБ-8-053-1з/21- 2.1.10

Індекс НБ-8-053-2з/21- 2.1.10

СМЯ НАУ РП 12.01.11–01–2021

Робочу програму навчальної дисципліни «Диференційна психологія» розроблено на основі освітньо-професійних програм «Психологія», «Практична психологія» та «Психологія бізнесу», навчальних та робочих

навчальних планів №№ НБ-8-053-1/21, НБ-8-053-2/21, НБ-8-053-3/21, РБ-8-053-1/21, РБ-8-053-2/21, РБ-8-053-3/21 та №№ НБ-8-053-1з/21, НБ-8-053-2з/21 РБ-8-053-1з/21, РБ-8-053-2з/21 підготовки здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «Бакалавр» за спеціальністю 053 «Психологія» та відповідних нормативних документів.

Робочу програму розробила
доцент кафедри авіаційної психології _____ Сечейко О.В.

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні випускової кафедри освітньо-професійних програм «Психологія» та «Психологія бізнесу», спеціальності 053 «Психологія» – кафедри авіаційної психології, протокол №7 від 14 травня 2021 р.

Гарант освітньо-професійної програми _____ Подкопаєва Ю.В.

Гарант освітньо-професійної програми _____ Сечейко О.В.

Завідувач кафедри _____ Помиткіна Л.В.

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні випускової кафедри освітньо-професійної програми «Практична психологія», спеціальності 053 «Психологія» – кафедри педагогіки та психології професійної освіти, протокол №__ від _____ 2021 р.

Гарант освітньо-професійної програми _____ Дробот О.В.

Завідувач кафедри _____ Лузік Е.В.

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні науково-методично-редакційної ради факультету лінгвістики та соціальних комунікацій, протокол №__ від «__» _____ 2021 р.

Голова НМРР _____ Кокарева А.М.

Рівень документа – 3б

Плановий термін між ревізіями – 1 рік

Контрольний примірник

ВСТУП

Робоча програма (РП) навчальної дисципліни «Диференційна психологія» розроблена на основі «Методичних рекомендацій до розроблення і оформлення робочої програми навчальної дисципліни денної та заочної форм навчання», затверджених наказом ректора від 29.04.2021 № 249/од, та відповідних нормативних документів.

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

1.1. Місце, мета, завдання навчальної дисципліни.

Місце навчальної дисципліни. Дана навчальна дисципліна є основою теоретичних знань щодо природи індивідуальних відмінностей, співвідношення біологічного та соціального, причин та наслідків індивідуальних відмінностей, особливостей життєдіяльності, розвитку, та адаптивних можливостей людини в залежності від її індивідуальності. Вона сприяє становленню у студентів світоглядної основи теоретичної і практичної діяльності майбутнього психолога завдяки засвоєнню знань з курсу та систематизації й узагальнення наявних у них професійних знань.

Метою викладання дисципліни є ознайомлення та засвоєння студентами-психологами теоретичних концепцій щодо причинно-наслідкової обумовленості індивідуальних відмінностей та закладення теоретичної основи комплексного підходу до вивчення індивідуальності.

Завданнями вивчення навчальної дисципліни є:

- розкрити актуальність проблематики індивідуальності в психології та необхідності врахування індивідуальних особливостей в практичній роботі психолога;
- забезпечити оволодіння термінологічним апаратом дисципліни;
- викласти суть основних підходів до вивчення індивідуальності;
- ознайомити з детермінантами та особливостями прояву індивідуальних відмінностей, що проявляються на різних структурних рівнях індивідуальності;
- забезпечити набуття досвіду діагностування індивідуальних відмінностей.

1.2. Результати навчання, які дає можливість досягти навчальна дисципліна.

Складати та реалізовувати план психологічного супроводу з урахуванням індивідуальних особливостей особистості, її віку та статі. Забезпечувати ефективність діагностичної роботи з виявлення індивідуальних особливостей на різних рівнях структури індивідуальності. Вміти створювати план реалізації особистості в навчальній, професійній діяльності з врахуванням здібностей та

спрямованості, а також проводити просвітницьку, профілактичну та корекційну роботу відповідно до індивідуально-психологічних особливостей клієнтів. Робити психологічний прогноз щодо найбільш ефективних шляхів реалізації потенціалу особистості.

1.3. Компетентності, які дає можливість здобути навчальна дисципліна.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен набути наступні **компетентності**: визначати етапи становлення диференціальної психології як науки, засвоїти основні методологічні принципи методів досліджень індивідуальних відмінностей; перспективу досліджень індивідуальності в парадигмі системного інтегративного підходу; закономірності прояву індивідуальних особливостей біохімічного, соматичного, нейродинамічного, психодинамічного, психологічного та соціального рівнів індивідуальності; враховувати типологічні особливості людини при поясненні психічних функцій; аналізувати зміни фізичної і психічної діяльності людини в різні періоди її життя в залежності від вікових і статевих особливостей; визначати індивідуальні стильові особливості людини та механізми закріплення індивідуального стилю як інтегративного показника.

1.4. Міждисциплінарні зв'язки.

Дана дисципліна базується на знаннях таких дисциплін, як «Загальна психологія», «Вікова психологія», «Психофізіологія» та є базою для вивчення подальших дисциплін, а саме: „Патопсихологія”, «Основи психотерапії», «Психологія праці», «Психологічні технології роботи з персоналом».

2. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Зміст навчальної дисципліни.

Навчальний матеріал дисципліни структурований за модульним принципом і складається з 2-х навчальних модулів, а саме:

- навчального модуля № 1 «Природозумовлені чинники індивідуальних відмінностей»
- навчального модуля № 2 «Формально-динамічні, психологічні та соціально-психологічні прояви індивідуальних відмінностей», кожен з яких є логічною завершеною, відносно самостійною, цілісною частиною навчальної дисципліни, засвоєння якої передбачає проведення модульної контрольної роботи та аналіз результатів її виконання.

2.2. Модульне структурування та інтегровані вимоги до кожного модуля.

Модуль № 1 «Природозумовлені чинники індивідуальних відмінностей»

Інтегровані вимоги модуля №1: знати предмет вивчення та основні завдання диференціальної психології, історію розвитку та становлення диференціальної психології як самостійної науки, основні напрями наукових досліджень за даною проблематикою; основні методи та принципи дослідження індивідуальних розбіжностей між людьми, механізми взаємодії генотипу й середовища в процесі індивідуального розвитку людини, концептуальні положення системного підходу до вивчення індивідуальності; вплив конституціональних особливостей організму людини на особливості її психічної діяльності; вміти проводити порівняльний аналіз основних наукових підходів до пояснення причин індивідуальних розбіжностей між людьми, грамотно оперувати термінологічними поняттями, що складають основу диференціальної психології, розробити план проведення емпіричного дослідження індивідуальних відмінностей та виходячи з його мети та завдань визначати доцільність застосування різних методів диференціальної психології, за параметрами, що характеризують індивідуальні особливості функціонування нервової системи надавати прогноз щодо особливостей психічної діяльності людини.

Тема 1. Індивідуальність людини як об'єкт наукового пізнання

Диференціальна психологія як наука. Історія розвитку диференціальної психології Народження диференціальної психології. Психофізіологічна складова досліджень індивідуальності. Сучасні підходи до вивчення індивідуальності.

Тема 2. Методи диференціальної психології.

Номотетичний та ідеографічний підходи до вивчення індивідуальності. Психофізіологічні вимірювання. Метод психодіагностики. Лонгітюдні дослідження. Методи психогенетики. Історичні методи вивчення індивідуальності.

Тема 3. Детермінанти індивідуальних відмінностей

Співвідношення біологічного і соціального в розвитку індивідуальності Взаємодія спадковості й середовища: психогенетичні дослідження. Механізми взаємодії генотипу й середовища в процесі індивідуального розвитку людини

Тема 4. Системно – структурний підхід до вивчення індивідуальності. Структура особистості

Основні принципи системного підходу. Теорія індивідуальності С.Л. Рубінштейна. Теорія індивідуальності Б.Г. Ананьєва. Теорія інтегральної індивідуальності В.С. Мерліна. Сучасні тенденції системного вивчення індивідуальності. Теорія індивідуальності В.М. Русалова. Структура індивідуальності за Е.О. Голубєвою.

Тема 5. Біохімічний рівень індивідуальності

Поняття про загальну конституцію людини Біохімічна індивідуальність. Концептуальні положення Р.Уільямса щодо біохімічного статусу людини. Ендокринний тип. Параметри індивідуальності, детерміновані біохімічною конституцією.

Тема 6. Соматичний рівень індивідуальності

Соматичний рівень. Компоненти тіла. Індивідуальні особливості анатомії і фізіології окремих систем організму. Прикладні аспекти вивчення біохімічного й соматичного рівнів індивідуальності.

Тема 7. Функціональна асиметрія півкуль головного мозку.

Міжпівкульова організація психічних процесів. Прояви міжпівкульової асиметрії. Моторна асиметрія. Сенсорна асиметрія. Психічна асиметрія. Індивідуальний профіль асиметрії. Особливості психічної діяльності лівшів та правшів. Прикладні аспекти питання міжпівкульової асиметрії

Тема 8. Концепція властивостей нервової системи

Основні етапи розвитку теорії про властивості нервової системи. Теорія І.П.Павлова. Концепція властивостей нервової в науковій школі Б.М.Теплова- В.Д.Небиліцина. Структура властивостей нервової системи. Загальні та парціальні властивості нервової системи. Зв'язок властивостей нервової системи з біохімічним статусом індивіда. Природа властивостей нервової системи та їх вікова динаміка.

Тема 9. Психологічний прояв властивостей нервових процесів.

Характеристика типологічних особливостей прояву властивостей нервової системи. Характеристика окремих властивостей нервової системи. Сила нервових процесів. Рухливість, лабільність та динамічність нервових процесів. Баланс нервових процесів.

Модуль № 2 «Формально-динамічні, психологічні та соціально-психологічні прояви індивідуальних відмінностей»

- **Інтегровані вимоги модуля №2:** знати структуру формально-динамічних характеристик індивідуальності та їх вплив на поведінку і діяльність людини, основні закономірності прояву індивідуальних особливостей на змістовому рівні та наукові підходи до вивчення характерологічних проявів індивідуальності, структурні складові соціально-психологічного рівня індивідуальності та особливості впливу особистісних детермінант на поведінку та діяльність людини, прояв стильових особливостей індивідуальності їх структуру, функціональну роль та класифікацію; вміти порівнювати основні підходи та теретичні положення щодо прояву індивідуальних особливостей на психологічному та соціально-психологічному рівнях структури індивідуальності, визначати особливості взаємодії параметрів індивідуальності, що належать до різних структурних рівнів, проводити психодіагностичне обстеження та на основі його результатів складати психологічний портрет особистості, розробляти рекомендації щодо врахування індивідуальних особливостей особистості в процесі навчання, виховання, та проведення профконсультативної роботи та профвідбору.

Тема 1. Психодинамічний рівень в структурі індивідуальності.

Темперамент та його основні ознаки Історія розвитку вчення про темперамент. Гуморальні теорії. Науковий підхід В. Вундта до природи темпераменту. Конституціональні теорії. Генетична теорія типів темпераменту К. Конрада. Факторні (психологічні) теорії темпераменту. Уявлення про темперамент Г.- Ю. Айзенка. Психофізіологічний підхід до вивчення темпераменту.

Підходи до вивчення темпераменту у науковій школі Б.М.Теплова-В.Д.Небиліцина. Теорія темпераменту. В.М. Русалова. Регуляторна теорія Я.Стреляу. Психологічні прояви властивостей темпераменту. Методи дослідження темпераменту

Тема 2. Індивідуальний стиль діяльності

Стиль діяльності як фактор адаптації. Вплив формально-типологічних характеристик на стильові особливості Шляхи та механізми становлення стилю діяльності. Стили обробки інформації та пізнавальні стратегії. Стиль діяльності та її продуктивність. Методи дослідження індивідуального стилю діяльності.

Тема 3. Здібності та індивідуальність

Підходи до вивчення природи та умов прояву здібностей. Структура здібностей. Загальні та спеціальні здібності. Зв'язок здібностей з параметрами нейродинамічного та психодинамічного рівнів. Зв'язок здібностей із схильністю та спрямованістю особистості. Компенсаторні фактори здібностей. Обдарованість. Талант. Геніальність. Діагностика здібностей та обдарованості

Тема 4 Характер як складова змістового рівня індивідуальності.

Характер як складова особистості. Взаємозв'язок характеру з іншими складовими індивідуальності. Основні підходи до вивчення характерологічних проявів особистості. Типологічний підхід. Риса як психологічна категорія. П'ятифакторна модель особистості (FFM). Вплив нейродинамічних параметрів на характерологічні особливості індивідуальності. Особливості емоційного та вольового компоненту особистості. Акцентуації характеру. Інтраіндивідуальна варіативність рис змістового рівня особистості. Діагностика характерологічних проявів особистості.

Тема 5. Особистісні детермінанти розвитку індивідуальності

Вплив Я-концепції особистості на особливості її поведінки. Індивідуальні розбіжності мотиваційної складової особистості. Особливості мотиваційної сфери особистості. Індивідуальні особливості ціннісно-сміслової сфери особистості. Сенс життя як смислова орієнтація особистості. Методи емпіричного дослідження структурних компонентів особистості.

Тема 6. Стиль як інтегральна характеристика індивідуальності

Основні аспекти вивчення стильових особливостей індивідуальності. Стиль життя в теорії особистості А.Адера. Сучасні підходи до вивчення стилю як комплексної характеристики індивідуальності.

Тема 7. Життєві стратегії особистості та механізм реалізації її потенціалу.

Стиль людини в теорії О.В. Лібіна. Стратегії життя у концепції суб'єктного підходу. Самоактуалізація як стиль життя.

2.3. Тематичний план.

№ п/п	Назва теми	Обсяг навчальних занять (год.)								
		Денна форма навчання				Заочна форма навчання				
		Усього	Лекції	Лаб./Пр. заняття	СРС	Усього	Лекції	Лаб./Пр. заняття	СРС	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Модуль №1 «Природозумовлені чинники індивідуальних відмінностей»										
		4 семестр				4 семестр				
1.1	Індивідуальність людини як об'єкт наукового пізнання	8	2	2	4	4	2	-	2	
1.2	Методи диференційної психології	10	2	2	6					
1.3	Детермінанти індивідуальних відмінностей	8	2	2	4	4	2	-	2	
1.4	Системно - структурний підхід до вивчення індивідуальності. Структура особистості	6	2	-	4	4	-	-	4	
1.5	Біохімічний рівень індивідуальності	8	2	2	4	4	-	-	4	
1.6	Соматичний рівень індивідуальності.	8	2	2	4	3	-	-	3	
1.7	Функціональна асиметрія півкуль головного мозку	10	2	2	6	4	-	-	4	
1.8	Концепція властивостей нервових процесів: сила, рухливість, лабільність	8	2	2	4	4	-	-	4	
1.9	Психологічний прояв властивостей нервових процесів.	10	2	2	6	3	-	-	3	
1.10	Модульна контрольна робота №1	4	-	2	2	-	-	-	-	
Усього за модулем №1		80	18	18	44	30	4	0	26	
Модуль №2 «Формально-динамічні, психологічні та соціально-психологічні прояви індивідуальних відмінностей»										
2.1	Психодинамічний рівень в структурі індивідуальності.	8	2	2	4	5 семестр				
						12	2	-	10	
2.2	Психологічні прояви темпераменту індивіда	8	2	2	4	12			12	
2.3	Індивідуальний стиль діяльності	8	2	2	4	14	-	2	12	
2.4	Здібності та індивідуальність	8	2	2	4	12	2	-	10	
2.5	Характер як складова змістового рівня індивідуальності.	8	2	2	4	14	-	2	12	

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2.6	Вольовий та емоційний компонент характеру	6	2	2	2	12	-	-	12
2.7	Особистісні детермінанти розвитку індивідуальності: Я концепція, мотивація	8	2	2	4	14	2	-	12
2.8	Особистісні детермінанти розвитку індивідуальності: цінності, спрямованість, сенси	8	2	2	4	14	-	2	12
2.9	Стиль як інтегральна характеристика індивідуальності	6	2	2	2	14	-	2	12
2.10	Життєві стратегії особистості та механізм реалізації її потенціалу.	4	2	-	2	9	-	-	9
2.11	Домашнє завдання / контрольна (домашня) робота	8	-	-	8	8	-	-	8
2.12	Модульна контрольна робота №2	5	-	2	3	-	-	-	-
Усього за модулем №2		85	20	20	45	135	6	8	121
Усього за навчальною дисципліною		165	38	38	89	165	10	8	147

2.4. Домашнє завдання, завдання на контрольну (домашню) роботу (ЗФН).

2.4.1. Домашнє завдання.

Домашнє завдання виконується в четвертому семестрі, відповідно до затверджених в установленому порядку методичних рекомендацій, на основі навчального матеріалу, винесеного на самостійне опрацювання студентами, та є складовою модулю №2 **"Формально-динамічні, психологічні та соціально-психологічні прояви індивідуальних відмінностей"**.

Мета домашнього завдання полягає в практичному застосуванні навичок студентів враховувати нейродинамічних, психодинамічних, психологічних особливостей людини при прогнозі щодо перебігу психічних функцій, схильності до певних видів діяльності, особливостей адаптації.

Виконання, оформлення та захист домашнього завдання здійснюється студентом в індивідуальному порядку відповідно до методичних рекомендацій.

Час, потрібний для виконання домашнього завдання, – 8 годин самостійної роботи.

2.4.2. Контрольна (домашня) робота (ЗФН).

Контрольна робота виконується в п'ятому семестрі, відповідно до затверджених в установленому порядку методичних рекомендацій, з метою закріплення та поглиблення теоретичних знань та вмінь студентів і є важливим етапом у засвоєнні навчального матеріалу.

Мета контрольної роботи полягає в оволодінні знаннями та навичками студентів враховувати нейродинамічні особливості індивіда при прогнозі

щодо перебігу психічних функцій, схильності до певних видів діяльності, особливостей адаптації.

Виконання, оформлення та захист контрольної роботи здійснюється студентом в індивідуальному порядку відповідно до методичних рекомендацій.

Час, потрібний для виконання контрольної роботи, – 8 годин самостійної роботи.

2.5. Перелік питань для підготовки до підсумкової контрольної роботи.

Перелік питань та зміст завдань для підготовки до підсумкової контрольної роботи розробляються провідним викладачем кафедри відповідно до робочої програми, затверджується на засіданні кафедри та доноситься до відома студентів.

3. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ З ДИСЦИПЛІНИ

3.1. Методи навчання

При вивченні навчальної дисципліни використовуються наступні методи навчання: пояснювально-ілюстративний метод; метод проблемного викладу; ситуаційні задачі; групова дискусія, тренінгові вправи, кейс-метод.

Реалізація цих методів здійснюється при проведенні лекцій та практичних занять, самостійному вирішенні задач.

3.2. Рекомендована література

Базова література

3.2.1 Кондрашихіна О.А. Диференціальна психологія. К., Центр навчальної літератури, 2009. – 232 с.

3.2.2 Палій А.А. Диференціальна психологія. – К. : Академвидав, 2010. – 432 с.

3.2.3 Романовська Л. І., Подкоритова Л. О. Диференціальна психологія. – Львів: «Новий світ – 2000», 2008. – 235 с.

3.2.4. Сечейко О.В. Диференціальна психологія. – К.: НАУ, 2014, -300 с.

Допоміжна література

3.2.5. Горностай П.П. Гендерні студії: освітні перспективи (навч.-метод. матеріали). [Електронний ресурс] – К.: ПЦ "Фоліант", 2003. – С. 5-21. Доступ до ресурсу: <http://gorn.kiev.ua/publ21.htm>

3.2.6. Рибалка В.В. Аксиологічні основи психологічної культури особистості: Навч.-метод. посіб. / В.В.Рибалка, Акад. пед. наук України, Ін-т пед. освіти і освіти дорослих, Інститут обдарованої дитини АПН України, Укр. наук.-метод. центр практич. психології і соц. роботи. — К. : [б. и.], 2009. — 326 с.

3.2.7. Юрченко В. І. Етнопсихологічні чинники формування образу Я особистості [Електронний ресурс] / В. І. Юрченко // Рідна мова 13 – С. 35-39.

3.3. Інформаційні ресурси в Інтернет

3.3.1. Навчально-методичний комплекс. Основи психологічної практики. <https://er.nau.edu.ua/handle/NAU/31748>

3.3.2. <https://cyberleninka.ru/article/n/psihologicheskoe-konsultirovanie>

3.3.3. Основи психології [Електронний ресурс]. – Режим доступу до сайту : https://pidruchniki.com/17810409/psihologiya/osnovi_psihologiyi

3.3.4. Електронна бібліотека Національної бібліотеки України ім. В.І.Вернадського (www.nbuv.gov.ua)

3.3.5. <http://psyjournals.ru/index.shtml>

4. РЕЙТИНГОВА СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ НАБУТИХ СТУДЕНТОМ ЗНАТЬ ТА ВМІНЬ

Оцінювання окремих видів виконаної студентом навчальної роботи здійснюється в балах відповідно до табл. 4.1.

Таблиця 4.1

Вид навчальної роботи	Мах кількість балів		Вид навчальної роботи	Мах кількість балів	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання		Денна форма навчання	Заочна форма навчання
4, 5 семестр					
Модуль № 1 «Формально-динамічні, психологічні та соціально-психологічні прояви індивідуальних відмінностей»			Модуль №2 «Природозумовлені чинники індивідуальних відмінностей»		
Вичерпне розкриття питання на практичному занятті (5 б. х 2)	10	-	Вичерпне розкриття питання на практичному занятті (5 б. х 2)	10	10
Підготовка доповіді з презентацією (5б. х 1)	5	-	Підготовка доповіді з презентацією (5б. х 1)	5	5
Експрес-контроль (5 б. х 2)	10	-	Експрес-контроль (5 б. х 2)	10	10
	-	-	Виконання контрольної (домашньої) роботи	-	35
<i>Для допуску до виконання модульної контрольної роботи №1 студент має набрати не менше</i>	<i>15 балів</i>	-	<i>Для допуску до виконання модульної контрольної роботи №2 студент має набрати не менше</i>	<i>15 балів</i>	-

Виконання модульної контрольної роботи №1	15	-	Виконання модульної контрольної роботи №2	15	-
Усього за модулем №1	40	-	Усього за модулем №2	40	-
Усього за модулями №1, №2				80	60
Семестровий екзамен				20	40
Усього за дисципліною				100	

Залікова рейтингова оцінка визначається (в балах та за національною шкалою) за результатами виконання всіх видів навчальної роботи протягом семестру.

4.2. Виконані види навчальної роботи зараховуються студенту, якщо він отримав за них позитивну рейтингову оцінку (Додаток 3).

4.3. Сума рейтингових оцінок, отриманих студентом за окремі види виконаної навчальної роботи, становить поточну модульну рейтингову оцінку, яка заноситься до відомості модульного контролю.

4.4. Підсумкова семестрова рейтингова оцінка перераховується в оцінку за національною шкалою та шкалою ECTS (Додаток 4).

4.5. Підсумкова семестрова рейтингова оцінка в балах, за національною шкалою та шкалою ECTS заноситься до заліково-екзаменаційної відомості, навчальної картки та залікової книжки студента, наприклад, так: **92/Відм./A, 87/Добре/B, 79/Добре/C, 68/Задов./D, 65/Задов./E** тощо.

4.6. Підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни дорівнює підсумковій семестровій рейтинговій оцінці. Зазначена підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни заноситься до Додатку до диплома.

(Ф 03.02 – 01)

АРКУШ ПОШИРЕННЯ ДОКУМЕНТА

№ прим.	Куди передано (підрозділ)	Дата видачі	П.І.Б. отримувача	Підпис отримувача	Примітки

(Ф 03.02 – 02)

АРКУШ ОЗНАЙОМЛЕННЯ З ДОКУМЕНТОМ

№ пор.	Прізвище, ім'я, по батькові	Підпис ознайомленої особи	Дата ознайомлення	Примітки

(Ф 03.02 – 04)

АРКУШ РЕЄСТРАЦІЇ РЕВІЗІЇ

№ пор.	Прізвище, ім'я, по батькові	Дата ревізії	Підпис	Висновок щодо адекватності

(Ф 03.02 – 03)

АРКУШ ОБЛІКУ ЗМІН

№ зміни	№ листа (сторінки)				Підпис особи, яка внесла зміну	Дата внесення зміни	Дата введення зміни
	Зміненого	Заміненого	Нового	Анульованого			

(Ф 03.02 – 32)

УЗГОДЖЕННЯ ЗМІН

	Підпис	Ініціали, прізвище	Посада	Дата
Розробник				
Узгоджено				
Узгоджено				
Узгоджено				

**Відповідність оцінок у балах оцінкам за національною шкалою
(рекомендовані значення)**

Оцінка у балах												Оцінка за національною шкалою
3	4	5	6	7	8	9	10	11	13	14	15	
3	4	5	6	7	8	9	9-10	10-11	12-13	13-14	14-15	Відмінно
2,5	3	4	5	6	6-7	7-8	8	9	10-11	11-12	12-13	Добре
2	2,5	3	4	4-5	5	6	6-7	7-8	8-9	9-10	9-11	Задовільно

Оцінка у балах												Оцінка за національною шкалою
16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	
15-16	16-17	17-18	17-19	18-20	19-21	20-22	21-23	22-24	23-25	24-26	25-27	Відмінно
12-14	13-15	14-16	15-16	15-17	16-18	17-19	18-20	18-21	19-22	20-23	20-24	Добре
10-11	10-12	11-13	12-14	12-14	13-15	13-16	14-17	15-17	15-18	16-19	16-19	Задовільно

Оцінка у балах												Оцінка за національною шкалою
28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	
26-28	26-29	27-30	28-31	29-32	30-33	31-34	32-35	33-36	34-37	34-38	35-39	Відмінно
21-25	22-25	23-26	23-27	24-28	25-29	26-30	27-31	27-32	28-33	29-33	29-34	Добре
17-20	18-21	18-22	19-22	19-23	20-24	20-25	21-26	22-26	22-27	23-28	24-28	Задовільно

Оцінка у балах												Оцінка за національною шкалою
40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	
36-40	37-41	38-42	39-43	40-44	41-45	42-46	43-47	43-48	44-49	45-50	46-51	Відмінно
30-35	31-36	32-37	32-38	33-39	34-40	35-41	35-42	36-42	37-43	38-44	38-45	Добре
24-29	25-30	25-31	26-31	27-32	27-33	28-34	28-34	29-35	30-36	30-37	31-37	Задовільно

Оцінка у балах												Оцінка за національною шкалою
52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63	
47-52	48-53	49-54	50-55	51-56	51-57	52-58	53-59	54-60	55-61	56-62	57-63	Відмінно
39-46	40-47	41-48	41-49	42-50	43-50	44-51	44-52	45-53	46-54	47-55	47-56	Добре
31-38	32-39	32-40	33-40	34-41	34-42	35-43	36-43	36-44	37-45	37-46	38-46	Задовільно

Оцінка у балах												Оцінка за національною шкалою
64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	
58-64	59-65	60-66	60-67	61-68	62-69	63-70	64-71	65-72	66-73	67-74	68-75	Відмінно
48-57	49-58	50-59	50-59	51-60	52-61	53-62	53-63	54-64	55-65	56-66	56-67	Добре
38-47	39-48	40-49	40-49	41-50	41-51	42-52	43-52	43-53	44-54	44-55	45-55	Задовільно

Оцінка у балах												Оцінка за національною шкалою
76	77	78	79	80	81	82	83	84	85	86	87	
68-76	69-77	70-78	71-79	72-80	73-81	74-82	75-83	76-84	77-85	77-86	78-87	Відмінно
57-67	58-68	59-69	59-70	60-71	61-72	62-73	62-74	63-75	64-76	65-76	65-77	Добре
46-56	46-57	47-58	47-58	48-59	49-60	49-61	50-61	50-62	51-63	52-64	52-64	Задовільно

Відповідність підсумкової семестрової рейтингової оцінки в балах
оцінці за національною шкалою та шкалою ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	Відмінно	A	Відмінно (відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок)
82-89	Добре	B	Дуже добре (вище середнього рівня з кількома помилками)
75-81		C	Добре (в загальному вірне виконання з певною кількістю суттєвих помилок)
67-74	Задовільно	D	Задовільно (непогано, але зі значною кількістю недоліків)
60-66		E	Достатньо (виконання задовольняє мінімальним критеріям)
35-59	Незадовільно	FX	Незадовільно (з можливістю повторного складання)
1-34		F	Незадовільно (з обов'язковим повторним курсом)